

Lotyšsko

Lotyšská republika / Latvijas Republika

1 Základní informace

1.1 Obecné informace

Rozloha	64 589 km ²	
Obyvatelstvo (mil.)	2,275	
Hlavní město	Riga	
Jazyk	Lotyština, ruština	
Měna	Lat / LVL	
Výše HDP na osobu	17.400 USD (2007)	Srovnání (HDP ČR = 1) 0,72
Telefonní předvolba	+ 371	
Internetová doména	.lv	

Zdroj: OECD, CIA. Detailní definice ukazatelů viz příloha 1.

1.2 Ekonomický vývoj

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Růst HDP (%)	7,2	7,8	9,3	11,2	12,9	10,9	3,8
Inflace (%)	2,0	2,9	6,2	6,9	6,8	14,0	
Nezaměstnanost (%)	12,2	10,5	10,4	8,9	6,8	6,0	
Kurs LVL/CZK	53,1	49,76	42,16	48,31	40,56	39,72	35,24

Zdroj údajů: Eurostat, ČNB. Detailní definice ukazatelů viz příloha 1.

2 Právní formy podnikání

Přehled právních forem

Lotyšský název	Nejbližší český ekvivalent	Poznámky, popis
<i>Akciju sabiedrība – A/S</i>	Akciová společnost	Základní kapitál musí dosáhnout výše min. 25.000 LVL. Min. počet zakladatelů je 1.
<i>Sabiedrība ar ierobežotu atbildību – SIA</i>	Společnost s ručením omezením	Základní kapitál musí dosáhnout výše min. 2.000 LVL, min. 50 % je nutno splatit zároveň se založením společnosti. Min. počet zakladatelů je 1.
<i>Pilnas atbildības sabiedrība</i>	Veřejná obchodní společnost	Obdoba české v. o. s.
<i>Komanditsabiedrība</i>	Komanditní společnost	Obdoba české k. s.
<i>Filiāle ārvalstīs</i>	Pobočka zahraniční společnosti	
<i>Individuālo komersantu</i>	Podnik jednotlivce / OSVČ	

2.1 Založení společnosti

Všechny společnosti v Lotyšsku musí být zaregistrovány v obchodním rejstříku (*Komercreģistrs*). Žádost o registraci musí podepsat všichni zakladatelé společnosti a je nutné ji nechat notářsky ověřit. Standardní poplatek pro založení společnosti s ručením omezeným je 100 LVL a pro založení akciové společnosti 250 LVL. Všechny zápisy do obchodního rejstříku jsou uveřejněny v oficiálním věstníku *Latvijas Vēstnesis* a také v elektronické formě v systému *Lursoft*.

Ověření účetní závěrky auditorem je vyžadováno v případě, že jsou splněny alespoň dvě z následujících třech podmínek:

- Celkový součet v rozvaze převyší 100.000 LVL;
- Roční obrat je vyšší než 200.000 LVL;
- Počet zaměstnanců za fiskální rok je vyšší než 25.

2.2 Založení společnosti s ručením omezeným

Přibližná délka procesu založení: 16 dní

Přibližné náklady na založení: 137 LVL (cca 195 EUR)

Proces založení:

Krok	Činnost	Náklady	Trvání	Místo, dotčená instituce
1.	Zkompletování podnikových listin a notářské ověření průkazů totožnosti žadatelů.	10 LVL	1 den	notář
2.	Otevření bankovního účtu a obdržení potvrzení. Před podáním žádosti na registraci do obchodního rejstříku musí být splaceno min. 50 % kapitálu společnosti.	3 LVL	1 den	banka
3.	Registrace podniku do obchodního rejstříku (<i>Komercreģistrs</i>) u <i>Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistrs</i> . Obchodní rejstřík potřebuje na registraci společnosti 3 dny (nepočítaje víkendy a svátky). Informace o zapsání společnosti do registru je poskytnuta věstníku <i>Latvijas Vēstnesis</i> do 3 dnů od zápisu notářem Obchodního rejstříku. Poplatek za uveřejnění je pro s.r.o. stanoven na 24 LVL. Tento poplatek musí být zaplacen před předložením následujících dokumentů Obchodnímu rejstříku: žádost o zápis do rejstříku na formuláři od Obchodního rejstříku, stanovy a zakládací listinu společnosti, potvrzení o splacení kapitálu, stávající adresu společnosti, seznam lidí oprávněných jednat za společnost spolu s notářsky ověřenými podpisy, licenci (pokud je nutná) a písemnou plnou moc.	124 LVL	3 dny	<i>Komercreģistrs</i> Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistrs
4.	Registrace k DPH u Státního finančního úřadu (<i>Valsts ieņēmumu dienests</i>) do 30 dnů ode dne, kdy hodnota pořízení z území EU převyšší 7.000 LVL.	Zdarma	10 dní	<i>Valsts ieņēmumu dienests</i>

Krok	Činnost	Náklady	Trvání	Místo, dotčená instituce
5.	Registrace k sociálnímu pojištění u Státního finančního úřadu (<i>Valsts ierņēmumu dienests</i>). Zaměstnavatel musí zaregistrovat své zaměstnance u místního finančního úřadu do 5. dne v měsíci následujícím po měsíci, kdy byl pracovník zaměstnán.	Zdarma	1 den	<i>Valsts ierņēmumu dienests</i>

2.3 Registrace OSVČ

Stejně jako všechny společnosti Lotyšsku musí být i podnik jednotlivce zapsán v Obchodním rejstříku (*Komercreģistrs*). Pokud je v Lotyšsku pro zamýšlenou činnost podniku vyžadována licence, je nutné ji nejprve získat. Např. pro obchodování s alkoholem či tabákovými výrobky je možné licenci získat u Státního finančního úřadu (*Valsts ierņēmumu dienests*). Pokud by se měl podnik zabývat např. cateringovými službami, potřebou licenci poskytne Potravinářská a veterinární správa (*Pārtikas un veterinārais dienests*). Je potřeba se zaregistrovat u Státního finančního úřadu (*Valsts ierņēmumu dienests*) do 30 dní od začátku podnikání z důvodu odvodu daní.

2.4 Založení pobočky nebo kanceláře

Pobočky zahraniční společnosti (*Filiāle ārvalstīs*) je nutné zaregistrovat v obchodním rejstříku. Mateřská společnost plně odpovídá za závazky pobočky. Na pobočku je z hlediska daní pohlíženo jako na samostatnou společnost.

Je také možné založit reprezentativní kancelář (*pārstāvniecība*), a to za účelem inzerování či propagace mateřské společnosti. Stejně jako pobočku je nutné ji zaregistrovat v obchodním rejstříku.

3 Daňový systém

Daňový systém je stanoven v souladu s doporučením mezinárodních finančních organizací. Základní pravidla jsou dána zákonem o daních a poplatcích z roku 1995, který byl několikrát novelizován. Správou daní se zabývají Státní finanční úřad, Státní fond sociálního pojištění a městské samosprávy.

Podrobné informace o daních lze získat na internetové stránce ministerstva financí <http://www.fm.gov.lv> (rubrika Taxes).

3.1 Přímé daně (Tiešais nodoklis)

Daň z příjmu fyzických osob (*iedzīvotāju ienākuma nodoklis*) má základní sazbu 25 %, od základu se odečítá nezdanitelná částka 252 LVL ročně.

Daň z příjmu právnických osob – (*uzņēmumu ienākuma nodoklis*)

Daň z příjmu právnických osob platí všechny společnosti v Lotyšsku, stanoví se na základě vykázaných čistých příjmů. Sazba daně z příjmu právnických osob je stanovena na 15 % a je tak jedna z nejnižších v Evropě. Pro společnosti neregistrované v Lotyšsku je sazba založena na výši zisku dosaženého v Lotyšsku a stanovují se zvláštní sazby na příjmy z:

- dividend — 10 %,
- managementu a konzultačních služeb — 10 %,
- úroků — 10 % (u komerčních bank — 5 %),
- práv používání duševního vlastnictví — 5 % (literární a umělecké práce, filmy, video a audio nahrávky — 15 %),
- nájmu majetku na území Lotyšska — 5 %.

Daň z nemovitostí (*nekustamā īpašuma nodoklis*) se dělí na daň z pozemku a daň z budovy, v obou případech se odvádí 1,5 % z hodnoty nemovitosti. Obecné úřady mohou na základě svého uvážení výši daně snížit o 25 %, 50 %, 70 % nebo až 90 % pro určité kategorie plátců. Od 1. 7. 2007 se pro prodej nemovitostí fyzickými osobami zavedla speciální daň 25 % z hodnoty prodané nemovitosti, pokud je prodána ve lhůtě kratší než 5 let od nákupu. Osvobození od této daně budou ti, u kterých nebyly vyřešeny vlastnické spory a ještě tak nemohli být zaneseni do katastru nemovitostí.

Z dalších lotyšských daní lze zmínit **daň z loterií a hazardu** (*nodokļi no derībām un azartspēlēm*) a **daň z automobilů a motocyklů**. Naopak v Lotyšsku neexistuje darovací a dědická daň.

3.2 Nepřímé daně (Netiešo nodokļu uzlikšana)

DPH (*pievienotās vērtības nodoklis*)

Základní sazba je 18 %. Snížená 5% sazba se aplikuje na komunální služby, vodu, topení, zdravotnický materiál a dětské potřeby, vědecký výzkum, atd. Nulová DPH se pak týká např. dodání zboží či služeb do jiného státu EU, autorských honorářů aj.

DPH dále nepodléhají:

- lékařské služby;
- finanční služby bank a pojišťoven;
- vzdělávací služby;
- loterie a hazardní hry;
- dary humanitárním organizacím.

Povinnou registraci mají subjekty, jejichž příjmy za zdaňované období překročí 10.000 LVL, dobrovolnou všechny ekonomické subjekty působící v Lotyšsku. O registraci plátce DPH lze získat informace na <http://www.vid.gov.lv/eng/index.htm>

Spotřební daně (*akcīzes nodoklis*) jsou v Lotyšsku uvaleny na alkoholické nápoje, tabákové výrobky, benzín, LPG, petrolej, nealkoholické nápoje, kávu a další. Pro celkový výčet včetně současných sazeb doporučujeme ke shlédnutí:

http://www.fm.gov.lv/nodokli/akcize/law_on_excise_tax_rates.pdf

Daň z přírodních zdrojů je placena subjekty těžícími přírodní zdroje, znečišťovateli životního prostředí a dovozci či výrobci zboží znečišťujícího životní prostředí (hlavně obaly).

3.3 Daňové povinnosti podniku jednotlivce (OSVČ)

Sazba daně z příjmu je pro podniky jednotlivce stanovena je od 1.1.2008 na 15 % a povinné odvody sociálního pojištění na 30,44 % ze zisku.

4 Zvyklosti pracovního trhu

Pracovní smlouva musí být vyhotovena písemně a obsahovat tyto náležitosti:

- jméno a příjmení zaměstnance
- místo bydliště
- místo výkonu práce;
- předpokládaná délka zaměstnání (v případě smlouvy na dobu určitou)
- pozice zaměstnance;
- popis práce;
- výše platu;
- pracovní doba;
- den výplaty mzdy;
- důvody pro výpověď;
- doba trvání řádné dovolené.

Může také obsahovat jiné náležitosti, pokud je obě strany shledají důležitými. Obvykle je uzavírána na dobu neurčitou, v případě krátkodobých nebo sezónních prací může být uzavřena i na dobu určitou, nesmí být však delší než 2 roky.

Důvody pro výpověď ze strany zaměstnavatele:

- zaměstnanec bez ospravedlnitelné příčiny vážně porušil pracovní smlouvu nebo pracovní postupy (výpovědní lhůta – 10 dní)
- při provádění práce se zachoval protiprávně a ztratil důvěru zaměstnavatele (výpovědní lhůta – 10 dní)
- zaměstnavatel pracoval pod vlivem alkoholu, omamných nebo toxických látek (žádná výpovědní lhůta není nutná)
- zaměstnanec hrubým způsobem porušil bezpečnost práce a hazardoval s bezpečností a zdravím ostatních pracovníků (výpovědní lhůta – 10 dní)
- zaměstnanec postrádá odpovídající kvalifikaci pro výkon dané práce (výpovědní lhůta – 1 měsíc)
- zaměstnanec nemůže vykonávat zadanou práci pro svůj zdravotní stav a doloží to lékařskou zprávou (výpovědní lhůta – 10 dní)
- zaměstnanec, který práci vykonával před současným zaměstnancem, byl znovu přijat do pracovní pozice (výpovědní lhůta – 1 měsíc)
- snižuje se počet zaměstnanců (výpovědní lhůta – 10 dní)
- zaměstnavatel jde do likvidace (výpovědní lhůta – 10 dní)

Ve výjimečných případech může zaměstnavatel vypovědět pracovní smlouvu i z jiných důvodů.

4.1 Regulace pracovního trhu

Základní podmínky a zvyklosti pracovních vztahů

Oblast	Lotyšská praxe
Zkušební doba	Zkušební doba může být sjednána na max. 3 měsíce.
Pracovní doba	<p>Základní pracovní doba je stanovena na 8 hodin denně a 40 hodin týdně. Pokud není možné z povahy práce pracovat pouze ve všední dny, může zaměstnavatel po konzultacích s představiteli zaměstnanců stanovit šestidenní pracovní týden. Pracovní doba však nesmí přesáhnout 56 hodin týdně a 160 hodin během čtyřech po sobě jdoucích týdnů.</p> <p>Přesčasy nesmí v celkovém úhrnu přesáhnout 144 hodin za 4 měsíce. Na přesčasech se musí zaměstnavatel se zaměstnancem dohodnout.</p> <p>V případě práce v noci je pracovní doba o hodinu snížena a zaměstnanci náleží příplatek min. ve výši 50 %.</p> <p>V případě práce delší než 6 hodin má každý zaměstnanec nárok na přestávku v práci, která musí být udělena max. 4 hodiny po začátku práce. Délka přestávky musí být min. 30 minut.</p>
Placená dovolená	<p>Standardně činí 4 týdny, alespoň 2 týdny se poskytují vcelku. Zaměstnanec má právo na poskytnutí dovolené, pokud je zaměstnán bez přerušení alespoň 6 měsíců. Je zakázáno poskytování peněžitě náhrady namísto dovolené.</p> <p>Další dovolená v trvání 3 dnů a více by měla být poskytnuta zaměstnancům, kteří jsou vystaveni zvýšenému riziku, nebo zaměstnancům, kteří mají 3 nebo víc dětí mladších 16 let nebo invalidní dítě.</p>
Výpovědní lhůty a odstupné	<p>Zpravidla jeden měsíc, jak ze strany zaměstnavatele, tak ze strany zaměstnance. Zákon vyjmenovává případy, kdy je možné výpovědní lhůtu zkrátit.</p> <p>Výše odstupného při propuštění pro nadbytečnost se odvíjí dle počtu odpracovaných let u daného zaměstnavatele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do 5 let — 1 průměrný měsíční plat; • 5 — 10 let — 2 průměrné měsíční platy; • 10 – 20 let — 3 průměrné měsíční platy; • více než 20 let — 4 průměrné měsíční platy.
Ostatní ustanovení	Minimální měsíční mzda je pro rok 2008 stanovena na úrovni 160 LVL (227,66 EUR) a pro rok 2009 se počítá se zvýšením na 180 LVL (256,12 EUR)

Zdroj: Eures, lotyšský Pracovní zákon

4.2 Odvody za zaměstnance

Sociální daň má sazbu 33,09 % z hrubé mzdy, přičemž 9 % je placeno zaměstnancem a 24,09 % zaměstnavatelem. Pro zaměstnance v důchodovém věku platí sazba 27,01 % (zaměstnanec platí 7,34 %, zaměstnavatel 19,67 %). Roční příjem přesahující 29.600 LVL je od těchto odvodů osvobozen.

Sociální daň zahrnuje:

- příspěvky sociálního pojištění — *sociālās apdrošināšanas iemaksas*;
- příspěvky zdravotního pojištění — *veselības apdrošināšanas iemaksas*.

5 Užitečné kontakty

Obchodní rejstřík (*Komercreģistrs*)

Pērses iela 2, Rīga, LV-1011

Tel: 67031703

Fax: 67031793

E-mail: info@ur.gov.lv

Web: <http://www.ur.gov.lv/>

Ministerstvo financí (*Finanšu ministrija*)

Smilšu iela 1,

Rīga, LV-1919

Tel: +371 670 954 05

Fax: +371 670 955 03

E-mail: info@fm.gov.lv

Web: <http://www.fm.gov.lv/>

Ministerstvo ekonomie (*Latvijas Republikas Ekonomikas Ministrija*)

Brīvības iela 55, Rīga, LV — 1519

Fax: 7280882

E-mail: pasts@em.gov.lv

Web: <http://www.em.gov.lv>

Ministerstvo regionálního rozvoje a místních samospráv

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija

Lāčplēša iela 27, Rīga, LV-1011

Tel: +371 7770401

Fax: +371 7770479

E-mail: pasts@raplm.gov.lv

Web: <http://www.raplm.gov.lv/eng/>

Ministerstvo dopravy (*Satiksmes Ministrija*)

Gogoļa 3, Rīga, LV-1743

Tel: +371 7028261

Web: <http://www.sam.gov.lv/>

Ministerstvo zahraničních věcí Lotyšské republiky

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija

K.Valdemāra iela 3,

Rīga LV-1395

Tel: 7016-201

Fax: 7 828 121

E-mail: mfa.cha@mfa.gov.lv

Internet: <http://www.am.gov.lv>

Ministerstvo spravedlnosti (*Latvijas Republikas Tieslietu Ministrija*)

Brīvības blvd. 36, LV1536

Tel.: +371 703 6801

Fax: +371 728 5575

E-mail: tm.kanceleja@tm.gov.lv

Web: <http://www.tm.gov.lv/en/>

Potravinářská a veterinární správa (*Pārtikas un veterinārais dienests*)

Peldu iela 30, Rīga, LV-1050;

Tel: +371 709 5230;

Fax: +371 732 2727;

E-mail: pvd@pvd.gov.lv

Web: <http://www.pvd.gov.lv/>

Státní finanční úřad (*Valsts ieņēmumu dienests*)

Web: <http://www.vid.gov.lv/default.aspx>

Tel: +371 673 234 38

Web: <http://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=12&id=1371&hl=2&mod=33>

6 Další informace

6.1 Anglicky

Doing Business:

<http://www.doingbusiness.org/>

Příručka o podnikání Lotyšsku od společnosti Deloitte:

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/dtt_tax_guide_latvia.pdf

Příručka o podnikání Lotyšsku (vydáno rok 2006):

http://www.lexmundi.com/images/lexmundi/PDF/guide_latvia.pdf

The Federation of International Trade Associations:

<http://fita.org/countries/latvia.html>

Informace o Lotyšsku na stránkách worldwide-tax.com:

<http://www.worldwide-tax.com/latvia/indexlatvia.asp>

6.2 Česky

Velvyslanectví Lotyšské republiky

Hradešínská 3, P.O.Box 54,

Praha 10, 101 00

tel: 255 700 881

fax: 255 700 880

e-mail: embassy.czech@mfa.gov.lv

web: <http://www.mfa.gov.lv/prague>

Velvyslanectví České republiky v Lotyšsku — Čehijas Respublikas vēstniecība

Elizabetes 29a, LV — 1010 Rīga

Tel.: ++371 7217814, ++371 7287306

Fax: ++371 7217821

e-mail.: riga@embassy.mzv.cz

web: <http://www.mzv.cz/riga>

Encyklopedie MZV

<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/encyklop.asp>

Business info

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/lotyssko/1000682/>

Životní a pracovní podmínky v Lotyšsku

http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/zeme/lotyssko

Tento soubor vznikl jako součást projektu Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU, ve spolupráci Svazu obchodu a cestovního ruchu České republiky a expertů z Centra pro regionální rozvoj ČR – Enterprise Europe Network (dříve Euro Info Centra Praha). Projekt byl podpořen odborem informování o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky. Publikace je rovněž k dispozici na vládním informačním portálu o EU <http://www.euroskop.cz> a v síti regionálních Eurocenter ve všech krajských městech.

Kolektiv autorů: Ing. Kateřina Joklová, Ing. Vladimír Kváča, Ph.D., Jana Kváčová, RNDr. Jitka Ryšavá, Bc. Jiří Šourek.

Tento soubor může být rozmnožován elektronicky nebo tiskem pouze v kompletní a nezměněné podobě a rozšiřován pouze bezúplatně. Nejnovější verzi tohoto souboru naleznete na stránkách Svazu obchodu a cestovního ruchu České republiky – <http://www.socr.cz> – v kategorii aktivity, v podkategorii publikace.

Toto je verze ze září 2008.

EUROSKOP.CZ